

El model de programació, doncs, ha de seguir els criteris que hem anat exposant: ha de ser de qualitat —també tècnicament i, per tant, pres-supostàriament— i ha d'anar dirigida, en una àmplia franja, a un públic majoritari, sense oblidar les necessitats de les minories —que no vol dir de les elits—, que, d'altra manera, no tindrien accés al servei de ràdio i televisió efectuat exclusivament des d'interessos privats. Aquest és un equilibri necessari i factible, especialment des de la possibilitat de l'existència de diversos canals i diversos formats. Així, és evident que els continguts del servei públic tenen uns límits que no té l'oferta privada, però que aquests límits no han de significar la renúncia a una audiència àmplia. De fet, certs models públics actuals estan dirigits, no a buscar més audiència, sinó a trobar més publicitat, dos aspectes que no són necessàriament paral·lels ni sinònims, tot i que la conseqüència final sí que ho és: qui troba més audiència pot trobar més publicitat. Perquè la qualitat, la neutralitat i el rigor professional —tant en els aspectes d'informació, com de formació i entreteniment— són el que definiran aquesta àmplia audiència general i l'atenció als interessos de les minories.

RÀDIO I TELEVISIÓ DEL SEGLE XXI

BENET TUGUES I BOLIART

Diputat i secretari general del Partit per la Independència

Podem preveure com serà el futur d'aquí a quinze anys, als inicis del segle **xxi**. Més complicat és preveure què passarà d'aquí a cinquanta anys, a mitjans del nou segle. Fa cinquanta anys, segur que pocs calculaven l'impacte que la ràdio i la televisió suposarien per als ciutadans i la societat en general. La introducció, rapidíssima, de noves tecnologies fa que sigui impossible saber què passarà en un segle **xxi** que vindrà definit per l'eclosió i la incorporació al quefer diari de les noves tecnologies de la comunicació.

El que sí és cert és que, avui i previsiblement també demà, la ràdio i la televisió, especialment aquesta darrera, tenen una importància transcendental en la formació de les nostres consciències, de la dels infants, de la dels adults, ja que determinen la nostra concepció de les coses. Miquel Tresserras, degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna, de la Universitat Ramon Llull, ha definit un país com un imaginari compartit, com un espai en què la gent se sent relacionada d'una manera especial. I la ràdio i la televisió configuren, bàsicament, aquest

imaginari col·lectiu. Probablement, un país, el configuren algunes coses més, per fortuna, perquè sinó, a partir de la globalització, de la mundialització dels mitjans, per tant, de la internacionalització d'aquest imaginari, moltes nacions, especialment les més petites i no diguem ja les nacions sense estat com la nostra, deixarien de tenir, properament, substantivitat pròpia. Però és certa la transcendència que en aquest aspecte té la televisió.

La globalització no és dolenta

Tenir accés a altres cultures ens permet ser més comprensius, més tolerants, més solidaris, més oberts. I aquest és un camí sense retorn. Les noves tecnologies posaran a l'abast dels ciutadans de tot el continent centenars de canals de tots els països del món. I aquesta intercomunicació és, repeteixo, clarament positiva. Però això, naturalment, té els seus perills. I un dels seus màxims perills és la uniformització.

Els més potents, els més poderosos, tindran moltes més possibilitats d'introduir, arreu, no només la seva llengua i la seva cultura, sinó també les seves pautes de conducta, la seva visió del món, la possibilitat de fer valoracions ètiques, morals, del que és bo i del que no ho és, del que és acceptable i del que és refutable, en definitiva, de quins són els valors que han d'informar la conducta humana. Valors, d'altra banda, que poden ser llançats sense control o amb un control mínim dels poders públics que els podrien ponderar.

A Catalunya, sentirem aquesta pressió d'una manera especial, entre altres raons, perquè la llengua i la cultura espanyola serà una de les llengües i cultures dominants al segle XXI des d'un punt de vista comunicatiu i perquè les seves possibilitats d'incidència sobre nosaltres són molt superiors a les possibilitats d'incidir sobre altres nacions.

Cal potenciar els nostres mitjans

Per tant, des de Catalunya hem de potenciar, com a país, la nostra ràdio i la nostra TV, per tal que ens ajudin a salvar i a arrelar aquest nostre imaginari compartit, que té molts punts en comú amb el d'altres nacions del món occidental, però que també té característiques pròpies que ens defineixen com a nació diferenciada de les altres nacions.

D'això se n'han ocupat, pel que fa a la ràdio, multitud d'emissores nacionals, comarcals i locals. Per la banda de la TV, se n'ha ocupat TVC.

No hi ha cap oferta de TV privada en l'àmbit nacional català. La TV pública espanyola té una sensibilitat mínima pel que fa a emissions de programes en la nostra llengua. I pel que fa a les TV privades espanyoles, aquesta sensibilitat és pràcticament nul·la o nul·la del tot.

Per tant, en aquests moments, i previsiblement també en el segle XXI, l'oferta que tindran els catalans de TV en la seva llengua, de TV propera a les seves vivències, al seu paisatge, al seu imaginari compartit, serà el d'una TV pública. Una TV pública que, com altres TV de nacions petites, amb una llengua pròpia amb dificultats, hauria de quedar una mica al marge d'aquest debat entre les funcions de les TV públiques i les privades, i del seu finançament, i hauria de rebre un tractament especial.

Continguts

Hi ha el debat sobre els continguts. Esquemàticament, es reclama de la TV pública que formi i que informi, i que deixi per a la privada la tasca d'entretenir. Aquest és un debat fals. Un debat que es pot comprendre des de la perspectiva de les TV privades que diuen que, si les públiques fan una programació similar a la seva, les privades han de lluitar amb inferioritat de condicions, ja que les públiques tenen una part del seu finançament derivat dels Pressupostos generals de l'Estat. Un debat que passa per qüestionar, si la programació és intercanviable, la mateixa existència de les TV públiques, i se'n reclama la privatització. És un debat en el qual ara no entraré, excepte, en tot cas, per dir que la possible privatització d'un o dels dos canals de TVE, a mi, m'amoïna poc. Sí que m'amoïnaria, i molt, la privatització del Canal 33 o de TV3.

Perquè TVC, en aquests moments i, repeteixo, previsiblement en el futur, fa feines, ha de fer feines de TV pública i de TV privada; això és, ha de ser curiosa amb els continguts, ha de donar resposta a les exigències de pluralitat, objectivitat i imparcialitat, ha de preveure en els seus continguts espais destinats a minories, però, sobretot, ha de fer programació destinada a majories. Ha de ser una TV amb molta audiència. I l'audiència no ha de justificar-ho tot, però sí ha de ser suficient com per justificar que una part del pressupost públic ajudi la programació.

Perquè, a més, els valors que transmet la TV no es destil·len, només, a través dels programes informatius o culturals. Els valors, sobretot, es transmeten a través de programes d'entreteniment. Per exemple, tothom ha pogut constatar com en aquestes telenovel·les de producció pròpia que emet TV3 s'expliquen, davant d'una audiència de centenars de milers de persones, històries recaragolades amb una trama i unes situacions bastant increïbles. Però, de manera tangencial, ens trobem que alguns

personatges tenen problemes amb l'alcohol o amb la droga, són homosexuals, hi ha situacions de maltractaments, hi ha personatges extremistes i intolerants, etc. I totes aquestes situacions podrien tenir un tractament diferent del que tenen. Es podrien frivoltzar, es podrien ridiculitzar —de fet, això és el que es va fer durant molts anys i, probablement, de manera poc innocent, en la TV pública espanyola—, però, en canvi, d'aquestes situacions es desprenen uns valors de tolerància, de comprensió, de solidaritat, de normalitat, que inciten i ajuden els ciutadans a fer seus aquests valors.

Audiència

Però, a més, la TVC ha de tenir audiència:

— Perquè continua sent l'única TV que emet en català i, en el procés de normalitzar lingüísticament el país, és indispensable la presència de la nostra llengua a la TV. I això vol dir, també, la necessitat que TVC s'impliqui decididament en les noves plataformes digitals, i ofereixi productes temàtics per aquests canals en la nostra llengua.

— Perquè ha de ser el motor de la nostra indústria audiovisual catalana i ha de donar possibilitats a autors, actors i tothom que es mogui en el negoci audiovisual.

Finançament

Permetin-me, breument, manifestar la meua opinió sobre el finançament de la TV pública, que va íntimament relacionat amb la seva existència i amb la seva suposada competència deslleial.

Les TV públiques de nacions petites amb una llengua pròpia amenaçada han de poder competir en el mercat publicitari, per poder finançar una part del seu pressupost i evitar d'aquesta manera ser una càrrega excessiva per al conjunt de ciutadans.

Es planteja el debat sobre l'oportunitat d'imposar una taxa per finançar la TV pública, i, respecte d'això, vull manifestar la meua oposició radical si és per finançar TVE, que no necessita complir els condicionants de normalització lingüística, ni d'impuls industrial, i que els continguts de la qual són més que discutibles. També ens oposem al fet que el Govern català s'inventi una taxa per finançar TVC.

Els diners dels pressupostos surten de la butxaca de tots els ciutadans, proporcionalment als seus ingressos. Una taxa sortiria, també, de la

butxaca de tots els catalans —perquè pràcticament tots tenen TV a les seves llars i, per tant, tots pagarien la taxa— però com que seria igual per a tothom, tindria un caràcter no progressiu i, venint de la situació que venim, tindria un caràcter reaccionari. Per tant, atenent que està fent un servei públic, TVC ha de tenir dotació pressupostària suficient per tal de complementar els ingressos de la publicitat i oferir els programes de qualitat que interessin la majoria de l'audiència.

En definitiva, penso que, si més no, en les primeres passes del segle XXI, la TV generalista continuarà tenint un paper essencial i, per tant, sense descuidar-nos de la nostra presència en els canals temàtics de les plataformes digitals, cal potenciar el nostre canal generalista, per poder seguir sentint el nostre imaginari compartit.

DEBAT POSTERIOR A LES INTERVENCIONS

Té sentit l'existència de RTV públiques ara? Aquesta era la primera pregunta llançada als representants polítics. La resposta, un rotund sí, en gairebé tots els casos. Només Benet Tugues (Grup Mixt) va establir una diferenciació entre l'Estat espanyol i Catalunya. Sí que calia una televisió pública avui a Catalunya, i no calia en el cas espanyol; i va argumentar la inexistent diferència entre mitjà públic i privat. Josep Bargalló (ERC) reclamava un servei públic, però amb la necessitat de variació del model, emmarcat dins del nou context (presència de les televisions privades, aparició noves tecnologies, etc.). El representant de CiU, Enric Castellnou, va centrar la necessitat de RTV públiques en la normalització de la llengua catalana.

Aquesta última, la llengua, es va presentar com un dels ingredients bàsics, constitutius i definidors del perfil dels mitjans públics. Tot i que Jordi Guillot (IC) va alertar que la llengua no havia de ser l'únic element que justificués l'existència de RTV públiques, sinó que n'hi havia d'haver d'altres, com ara les funcions clàssiques dels mitjans públics (informar, formar i entretenir), articular el territori, ser portadores de valors i impuls de la indústria audiovisual. En la defensa d'aquests dos últims punts —defensa de valors propis i universals, i impuls de la indústria audiovisual catalana—, hi va haver un acord pràcticament absolut entre els partits polítics.

On sí que hi va haver un consens absolut va ser en les dues característiques essencials de les noves RTV públiques: audiència i qualitat. El repte hauria d'estar en el fet de saber aconseguir un equilibri entre atrau-